Förklaring öfver åtskilliga, isynnerhet Skånska, orters namn,

hvilken,

med Filosofiska Fakultetens samtycke

och under inseende af

Historiarum Professorn

EBBE SAM. BRING,

kommer att,

för Filosofiska Doktorsgraden,

offentligen försvaras

å Kongl. Akademien den 14 Junii 1832

af

ACAD. LUGD.BAT. BIBL.

JONAS LUNDBERGSON,
af Skånska Samhället.

II. St.

LUND, 1832,
tryckt i Akademiska Boktryckeriet.

Till

Contracts-Prosten,

Kyrkoherden och Philosophie Doktorn,

Högärevördige och Höglärde

Herr G. *A. THESTRUP.*

I mödans lustgård bröt jag af
en enkel blomma, den jag lade
för ädel mensko-vän och sade:
hur gerna jag en bättre gaf!

med vördnad och fullkomligaste högaktning

JONAS LUNDBERGSON.

(hvaraf slaget fick namn af *Dysiäfall*), nu Sax-ån. Der. af nom. prop. *Anund* och nom. appel. *lef*. Se ofvanföre, pag. 6.

Arestathahæret, III. p. 478., nu *Jerrestads härad.* Der. af nom. prop. *Are* och nom. appel. *stad*.

Aresyo, pag. 526. 577., tilläfventyrs det nu så kallade *Orsjö* i Wemmenhögs härad. Deriv. af nom. prop. *Are* och nom. appel. *sjö*.

Arindalæ, pag. 569., nu *Arendala*. Deriv. af nom. prop. *Are* och nom. appel. *dal*.

Arleve, pag. 428. 430., nu *Arlöf*. Deriv. af nom. prop. *Are* och nom. appel. *lef* (panis).

Arnadal, pag. 428. 444., nu *Arendala*. Derivationen nyss anförd, eller hellre af *Arne*.

Arröghe, pag. 496., nu *Arrie*. Deriv. af nom. prop. *Are* och nom. appel. *hög*, på Isländska *haugr* (kulle, grafhög). Betyder stället, der *Ares* (och dess ätts) *grafhögar* finnas.

Arrögum, pag. 429. Samma som nästföregående, men står här uti ablat. plur.

Arwalunda, pag. 491. Förmodligen samma, som nu kallas *Raflunda*. En sådan bokstäfvernas omflyttning är icke ovanlig. Sjelfva uttalet tillkännagifver, huru lätt utaf Arvlunda eller Arflunda blifver Raflunda. Deriv. ej af *arf* (ty arf kallades fordom *erfd*), utan af nom. prop. *Arw* eller *Arwi*, genet. *Arwa* och nom. appel. *lund* (lucus).

Asbohæret (syndre), pag. 545., nu *Åsbo härad* (södra). Deriv. af nom. appel. *Ås* (jugum) och *bo* (accola v. incola).

Ascerathorp i Haslunda, pag. 517. Deriv. af nom. prop. *Ascer* och nom. appel. *þorp* (enstaka gård).

Asmunsthorp, pag. 562., nu *Asmuntorp*. Deriv. af nom. propr. *Asmundr* och nom. appel. *þorp*.

Alsthorp, pag. 579., nu *Ålstorp*. Deriv. af nom. prop. *Ali*, *Alli* eller *Alle*, och nom. appel. *þorp*.

Attathorp i Halland, pag. 546. Deriv. af nom. prop. *Atti* eller *Atte*, genet. *Atta* g) och nom. appel. *þorp*.

B.

Babbathorp i Bwrlöffs socken, pag. 475. Härleder sig förmodligen ifrån nom. prop. *Babbi* och nom. appel. *þorp*. Det skulle ock kunna deriveras ifrån nom. appel. *Babb*, pladder; men hade då bort heta *Babbsthorp*. Dock har *Babb* i genet. plur. *Babba*.

---

g) Namnet var uti gamla tider ej ovanligt. *Atti* hette den af Edmund Lagman inför Olof Skötkonung omtalade jägaren, som förlorade allt sitt gråverk, då han envisades att efterjaga ett ekorn. Sturleson, Olof den Hel. S. Cap. XCV.

Baldringsthorp, pag. 555. Sammansatt af nom. prop. *Baldrin* och *þorp*. *Baldrin* synes vara formeradt af *Baldr*, liksom det bekanta namnet *þorarin* af *þor* eller af *þorer*.

Barehæret och *Baræhæret*, pag. 505. och 575., nu *Bara härad*. Af nästföljande namn synes kunna slutas, att *Bari* eller *Bare* varit en mans namn, hvaraf häradet erhållit benämningen *Bara* härad, d. v. s. *Bares* härad h).

Bareslefh, pag. 507., nu *Bårslöf*. Deriv. af nom. prop. *Bare* och *lef* (panis).

Barsæbæc, pag. 424., nu *Barsebäck*. Derivationen ej aldeles säker. Men *bára* betyder *bölja*, *sæ* betyder *sjö*, och *beckr* betyder *bänk*, ja äfven *hus*, t. ex. uti talesättet: *hann er laus vid beckinn*, han är lös och ledig, har intet hem. *Barsæbæc* betyder således *boningen vid det böljande hafvet* (efter orden: *böljsjöhem*).

Barsthorp, pag. 574. Derivationen lätt.

Beliakila, pag. 478. Derivationen icke säker. Stället är beläget i *Arestathahæret* (Jerrestads härad) och *Gjallaryths* (Eljaröds) socken. —

---

h) Härom har Sjöborg (p. anf. st. pag. 17. not. 4.), utan att göra afseende på gamla språkets grammatika, följande: *Bara*, eller *Bardahärad*, af *bard*, skald, *bar*, naken, blottad, eller af *bardagi*, ett slag, en strid (!).

Emedlertid betyder *belia* en ko, och *kila* kallt vatten; således *Beliakila* = kornas vattningsställe.

Benstorp, *Benzstorp*, pag. 502. 534. 561. Stället, som hvarken är eller varit märkvärdigt, har ännu i dag samma namn. Derivationen ej svår.

Bethinge maglæ, *Bithinge makle* och *Bythinge macla*, pag. 551. 567. 505., *stora Beddinge*. Deriv. måhända af *by* och *ting*, och torde hafva varit ett tingsställe.

Bialthorp maklæ och *Biælthorp macle*, p. 494. i), nu *stora Bjellerup*. Häraf fastställes hvad ofvanföre blifvit sagdt angående ändelsen *rup*. De ord nemligen, som nu ändas på *rup*, ändades fordom på *þorp*.

---

i) Härvid gör Langebek denna anmärkning: *Maclæ*, *makle*, *magle*, vetus Danicum vocabulum, significans *magnum*, hodie *stor*, cui affine est Græcorum μεγαλὸς, hodieque apud nos superest, in variis locorum nominibus, ad distinguendum præcipue majores villas a vicinis minoribus ejusdem nominis, ex. gr. *Magleby*, *Stenmagle*, *Herlef magle*, *Gunsemagle*, & longe plures ejusmodi Sialandiæ villæ rurales, *Maglehem*, *Maglerup*, *Maglesteen* in Scania. Se äfven Ihre, Gloss. Suiogoth. Tom. II. p. 117. ordet *Magle*.

Byalthorp lile och *Byalthorp litlæ*, pag. 559. 562., nu *lilla Bjellerup.*

Biarhusa, *Bierghusa*, pag. 524. 564. Deriv. af *biarg* (nu *berg*) och *hus.*

Biarnacolle, *Byærnekullæ*, pag. 507. 518., nu *Björnekulla.* Deriv. af *Björn* och *kulle.* Stället ligger straxt under södra åsen, uti hvars skogar, uti gamla tider, säkerligen funnits björnar.

Billebyerghæ, *Billæbiargh*, *Byllebyarghæ*, pag. 518. 552. 558., nu *Billeberga.* Deriv. af *byli* (habitaculum) och *biarg* (saxum, rupes).

Birkibiarga, pag. 429. Deriv. af *biörk* (betula) och *biarg.*

Blegunc, pag. 476.

Bondabool, pag. 577. Sammansatt af *bonde* och *bool* (bo).

Borgby, pag. 503., nu *Borreby.* Deriv. af *Borg* (slott eller fästning) och *by.*

Bosarp, *Bosathorp*, *Bosæthorp*, pag. 541. 543. 574., nu *Bosarp* k). Deriv. af nom. prop. *Bose* och

---

k) Att Bosarp är detsamma som Bosathorp, är klart deraf, att pag. 541. talas om en *curia in Ödelsleef in parochia Bosæthorp Othenshæret*, och pag. 543. om

nom. appel. *þorp*. Namnet *Bose* var i gamla tider icke ovanligt. Man erinre sig *Herauds* och *Boses* saga.

Bosaö, *Bose*, *Boshö*, pag. 496. 499., nu *Bosjö* eller *Bosjökloster*. Deriv. (enligt första skrifsättet) af nom. prop. *Bose* och nom. appel. *ö*. Men det kan ock härledas ifrån *bo* och *sjö* l).

Brakkæ in parochia *Brunby* in *Lyudguthæhæret*, pag. 561. Synes vara detsamma, som *Brecka* (clivus).

Broby in syndre *Asbohæret*, pag. 545., kallas ännu *Broby*. Deriv. klar.

---

en *curia in Ôtheslöff in parochia Bosarp in Othenshæret*. De namn, som nu ändas på *arp*, slutades fordom pa *þorp*.

l) Ty det skrifves äfven *Bosyo*, *Bosæ*, *Bosye*, &c. — Om detta urgamla Skånska kloster, som påstås vara grundadt af *Thottiska familjen*, se LAGERBRINGS Monumenta Scan. P. I. pag. 71. 117. — Ett bevis (säger LANGEBEK, p. anf. st. pag. 500. not. z) på detta klostrets ålder, är att det varit af *S:ti Benedicti* Orden, samt helgadt åt *Jungfru Maria* och *S:t Nicolaus*. Det var isynnerhet ett Nunnekloster, som hade en *Priorissa*. Bland Priorisserna omnämnas uti Lib. Dat. *Juliana* och *Hildegard*; i andra handlingar omtalas *Gertrud Jensedotter* 1489, och *Agnes Petersdotter* 1512. Och att der äfven lefvat helige män, intyga de ställen i Lib. Dat.,

Brunby, pag. 559. 561., nu *Brunnby*. Sammansatt antingen af *bruni*, förbränning, och *by*, eller af *brunnr*, källa, källsprång, äfven brunn, och *by*. Det kunde ock härledas utaf nom. prop. *Brune*.

Bruneslef, pag. 426., nu *Brönneslöf*. Sammansatt förmodligen af nom. prop. *Bruni* eller *Brune* och *lef*. Det betyder således *Brunes vistelseort*.

Bruneschogh, pag. 460. Se under de begge nyss anförda namn. Det kunde ock vara sammansatt af nom. adject. *brúnn*, mörk, svart, och nom. substant. *skog*.

Bunckæflo, pag. 562., der det förekommer såsom mansnamn. Kan vara sammansatt af *búnki* (congeries) och *fló*, ett lager. De gamle hade ofta namn af ting eller af naturhändelser, t. ex. *Biörn*, *Hund*, *Hengist* (hingst eller häst), *Horsa* (ett sto), *Stenkil* (stenvigge), *Thorgny* (thordön), *Ulf* (en varg), o. s. v. Måhända församlingen *Bunkeflod* har sitt namn af den i Lib. Dat. omtalade Canonicus Lundensis *Nicholaus Bunckæflo*.

---

hvarest omnämnas *Conversus* & *Sacerdos* Ecclesiæ S:tæ Mariæ & S:ti Nicolai de Bosö. Att en *Prior* äfven varit i Bosö, bevisar Liber Daticus under III. Kalend. Februar. (pag. 482.).

Burgaby, pag. 428. 429., nu *Borreby*. Sammansatt af *borg* och *by*.

Burlundum (abl. plur.), pag. 429., nu *Borrlunda*. Sammansatt af nom. prop. *Bure* och nom. appel. *lundr* (nemus).

Bwrlöff in *Barahæret*, pag. 475., nu *Burlöf*. Sammansatt af *Bure* och *lef*.

Byrthinge, pag. 516. 520., nu *Börringe*. Var fordom ett Nunnekloster af Benedictiner Orden. Der funnos Nunnor ännu år 1550 m). Synes vara sammansatt af *byr*, by, och *þing*, ting. Der lär fordom varit ett tingställe.

Bækkaskogh, pag. 509. not. v., der man ser, att detta ställe, som var ett Augustinerkloster, stiftadt af Årkebiskop *Eskil* omkring år 1165., kallas på Latin *saltus Sancte Marie* (Junfru Marias skog); nu *Bäckaskog*.

Bæltingæ, pag. 494.

Bökesagra, pag. 523. Sammansatt af *bok* (fagus) och *akr* (åker).

Bösathorp in *Skötzhæret*, pag. 541., nu *Bösarp*. Sammansatt af nom. prop. *Bose* och nom. appel. *þorp*.

---

m) Se Langebek, p. anf. st. pag. 516. not. v), och Rhyzelii Monasterol. pag. 343.